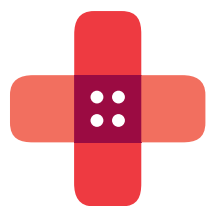

10/2022

De Wijkkrant

Rivierenbuurt / Spuikwartier

de Doc huisartsen

Huisartsen met hart voor de buurt

Onze locaties:

- Boomsluiterskade 299
2511 VJ Den Haag
- Stationsweg 35
2515 BH Den Haag

dedoc.nl

Bereikbaar op werkdagen
08.00 - 17.00 uur

Telefonisch spreekuur
11.00 - 12.00 uur

070-382 47 77

Via ons digitaal patiëntenportaal kunt u 24 uur per dag afspraken maken en herhaalmedicatie aanvragen. (Ook via de app)

FYSIOTHERAPIE, MANUELE THERAPIE & TRAINING

BOOMSLUITERSKADE 299
2511 VJ Den Haag

WESTVLIETWEG 55
2491 ED Den Haag

070-3839884

0620 135 738

BLESSURE@XS4ALL.NL

WWW.BLESSUREDENHAAG.COM

Herfst

Misschien heeft u ons wel voorbij zien rennen over de herfstbladeren op de stoep. Of misschien sprongen we net gehaast op de fiets met een blocnote onder de arm. Het kan bijna niet anders: dat moeten onze redacteurs zijn geweest, op pad naar iemand met een mooi verhaal of met nuttige informatie. Het resultaat ligt voor u: de Wijkkrant, veelkleurig als de wijk én de herfst. Veel plezier ermee!

In deze krant

Voor u ligt een nieuwe Wijkkrant Rivierenbuurt/Spuikwartier. We hebben uiteenlopende artikelen over de buurt en over bewoners met interessante verhalen. U leest over Buurtcoöperatie Groendruk die een prijs won en hoe wormen in hun hotel van keukenafval compost maken. De American Baking Company die dagelijks een enorme hoeveelheid taarten bakt, en het Surinaamse eethuisje bij het Centraal Station dat de lekkerste broodjes pom uit de omgeving maakt. We geven u informatie over het delen van auto's, de energiecoach en Abdel die u helpt bij geldproblemen. De buurtkerk bestaat tien jaar en Garage de Lamboy alweer bijna veertig jaar. Er is een artikel over de arbeidsomstandigheden en het oorverdovende lawaai bij Pletterij van Enthoven. Kim Heijdenrijk beschrijft hoe de Weteringkade haar Joodse bewoners verloor. We schrijven ook over theater en kooklessen in de buurtscholen. En wist u dat u gratis lunchconcerten kan bijwonen bij Amare en dat er roofvogels nestelen in het Spuikwartier? Tot slot nog veel meer bewoners aan het woord en bijdragen van onze trouwe columnschrijvers Moppereend en Kees 't Hart. We vinden het fijn als u reageert. Stuur dan een mail naar: redactie@brs-den Haag.nl

Illustratie: Babette Wagenvoort

Wijk in actie

In het decembernummer besteden we aandacht aan alle groepen die op de een of andere manier actief zijn. Regelmatig deden we verslag, zoals van de Week van de Gezondheid met een mooi dansevenement in juni, de Kunstroute met een grote deelname van kunstenaars, of wat te denken van de groeninitiatieven. Veel wijkbewoners komen zo met elkaar in contact en ervaren de wijk als leuk om te wonen. Dat versterkt de verbindingen in de wijk en zorgt voor een gezonde samenleving waar veel mensen elkaar kennen.

Er zijn veel activiteiten die niet in deze krant hebben gestaan, zoals bijvoorbeeld de bijeenkomst over de inrichting van de speelplaats op het Lamgroen. We roepen iedereen die betrokken is en was bij een buurtfeest, straatvergadering, schoonmaakactie of wat dan ook, zich te melden bij de redactie. Ook zelf geschreven verslagen zijn welkom. Alle verhalen zullen een mooi beeld geven van een leuke wijk met veel actieve bewoners.

Hoe bespaar je op energie

Het wordt weer kouder en de verwarming gaat weer aan. Dat is een kostbare zaak geworden door de enorme stijging van de gas- en elektriciteitsprijzen en de stadsverwarming. Overal zie je tips om zuiniger aan te doen.

De belangrijkste tips blijven: zet de thermostaat 1 of 2 graden lager en trek warme kleding aan, verwarm alleen de woonkamer en hou de deur dicht, douche korter of minder vaak, laat de verlichting niet onnodig branden, zet de tv uit als je niet kijkt en de wasmachine werkt op 30 of 40 graden ook prima. Kortom, bedenk steeds dat het gebruik van verlichting, elektrische apparaten, warm water en verwarming geld kost, heel veel geld dit jaar.

Gratis energicoach

Als je verdere tips wilt kun je een energicoach inschakelen. Het gesprek is altijd gratis en vrijblijvend. De Haagse energicoaches zijn vrijwilligers. In onze wijk kun je aanmelden voor een energicoach bij Marlijn Groen, onze opbouwwerker. Zij zal de energicoach inschakelen. Een energicoach zal in november elke donderdag van 16.30 tot 17.30 uur spreekuur houden in wijkgebouw O3.

- Marlijn Groen is meestal in wijkgebouw O3 te vinden. Je kunt haar bellen (06 30 253 589) of een e-mail sturen via het adres marlijn.groen@wijkz.nl. Zet 'energicoach' in het onderwerp van de mail en vermeld je telefoonnummer en adres in de tekst.
- Als je door de hoge energierekening in geldproblemen komt, kun je terecht bij Abdel Tijani bij De Doc (070 353 61 88 of www.helpdeskgeldzaken.nl)
- Op de website van Duurzaam Den Haag (duurzaamdenhaag.nl) en Milieu Centraal (milieucentraal.nl) vind je veel informatie over energiebesparingen.
- Op het volgende adres kunnen doe-het-zelvers zien hoe je makkelijk een voorzetraam maakt. Zo'n raam bespaart je veel geld als je nog enkel glas hebt. <https://youtu.be/JsLwooOepXE> (sla de reclame over).
- Zelf energicoach worden kan ook. Je volgt dan een opleiding en kunt de burens helpen met energie te besparen. Geïnteresseerd? Stuur dan een mail naar heba@duurzaamdenhaag.nl

**Duurzaam
Den Haag** >>

Jouw partner in duurzaam doen

Jan van Gaalen

Foto: Duurzaam Den Haag

Oplossingen voor problemen met geld

In het Gezondheidscentrum aan de Boomsluiterskade 299 kun je voor allerlei zaken terecht. De huisartsen van De Doc zitten daar, de apotheek De Volharding, fysiotherapie, maar ook de Helpdesk Geldzaken van de gemeente.

De gemeente heeft in elke wijk zo'n helpdesk. Als je geldproblemen hebt, kun je er kosteloos terecht. In de ruimte van De Doc houdt Abdel Tijani elke donderdagochtend spreekuur. Hij doet dit werk al 21 jaar en weet echt alles van regelingen en subsidies en hij is vooral ook een heel vriendelijke man. Hij legt je heel goed uit wat wel en wat niet mogelijk is.

Abdel vertelt dat het in de corona-tijd eigenlijk nog wel redelijk rustig was, maar dat nu met de prijsstijgingen en de verschrikkelijke prijzen van gas en elektriciteit steeds meer mensen naar de Helpdesk komen.

"Als je geldproblemen hebt, kom dan naar mijn spreekuur", zegt Abdel. Wanneer het inkomen en het spaargeld geen oplossing meer bieden, weet hij heel vaak toch nog een oplossing te vinden.

Abdel maakt zich zorgen voor de komende maanden, vooral als de energieleveranciers hun tarieven weer verhogen. Hij verwacht vooral in januari voor veel mensen een grote klap als de prijzen weer omhooggaan en de eindafrekeningen komen.

Meer mogelijk dan je denkt

In het gesprek geeft Abdel voorbeelden van oplossingen. Er is meer mogelijk dan je soms denkt. Bijvoorbeeld bij geldproblemen bij echtscheidingen, jongeren met schulden en nu vooral bij het ontploffen van de energierekeningen. De oplossingen zijn altijd maatwerk. Abdel ziet ook steeds meer problemen door het tekort aan betaalbare woningen. Bij de minste financiële tegenslag ontstaan al grote problemen, niet alleen financieel maar ook mentaal. Hij maakt het mee dat mensen te lang wachten met hun geldproblemen, soms door schaamte of in de hoop dat het wel goed zal komen, maar dat is niet verstandig. Er ontstaat spanning met soms nare gevolgen. Jolanda van Kesteren, manager van De Doc vertelt dat de Cliëntenraad bezorgd is over het toenemend aantal mensen dat in de knel komt door de giga inflatie. Het is maar de vraag of de steunmaatregelen van gemeente en rijk voldoende zijn. Het is een goede zaak dat de Helpdesk Geldzaken en De Doc samenwerken.

Dichtbij

De Helpdesk Geldzaken is laagdrempelig en dichtbij. Ook wanneer je vastloopt bij instanties is het absoluut de moeite waard om ernaartoe te gaan. "Ik doe het werk graag, het is fijn mensen te helpen om weer op de rails te komen," zegt Abdel. Het geeft hem veel voldoening als mensen hun leven weer aan kunnen.

Op de website www.helpdeskgeldzaken.nl is veel informatie te vinden en ook een filmpje met Abdel in de hoofdrol. Via de website kun je een afspraak maken. Dat kan ook via het telefoonnummer 070 3536188 (tussen 8.30 en 16.30 uur).

Jan van Gaalen
Foto: Steven Scholten

buurtverbeteraars,
wereldverbeteraars, vrijwilligers,
bestuurders, stadsmakers,
initiatiefnemers, verduurzamers,
doeners en vergroeners

Samen gaan we voor meer betrokkenheid en meer mogelijkheden. Want samen kunnen we meer bereiken voor inwoners van de Rivierenbuurt en het Spuikwartier.

Om de doelen van jouw stichting te behalen heb je van alles nodig: geld, vrijwilligers of communicatie. Samen kijken we hoe je deze doelen het beste kunt bereiken. We staan je bij met advies en trainingen of brengen je in contact met anderen in het maatschappelijk veld.

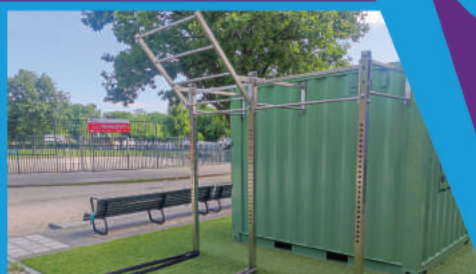
pep en jij
midden in
de maatschappij

www.pepdenhaag.nl

070 302 44 44

Riviervismarkt 2

GYMBOX ORANJEPLEIN

Wilt u graag fit worden of blijven?

Kom dan langs bij de 50+ fitnesslessen bij de gymbox op het Oranjeplein en krijg elke dinsdag om 10 uur gratis fitnesslessen aangeboden door de Buurtsportcoach.

Voor meer informatie en inschrijving kunt u contact opnemen met David van Wilgenburg:

06- 11129126 - david@buurtsportcoachdenhaag.nl

A P O T H E E K DE VOLHARDING

- Uw medicatie de volgende dag al bij u thuisbezorgd*
- Een kuur, 1^e uitgifte of spoed; dezelfde dag nog bij u thuisbezorgd*
- Herhaalmedicatie volgens afspraak bij u thuisbezorgd*

* tenzij een geneesmiddel in nazending staat bij de fabrikant.

Wij bezorgen in heel Den Haag, Scheveningen, Rijswijk en Voorburg!

Bent u al klant bij ons?

Bent u nog geen klant bij ons?

Apotheek de Volharding - Boomsluiterskade 299 - 2511 VJ Den Haag

070 - 315 36 36 - www.apotheekdevolharding.nl - info@apotheekdevolharding.nl

Vertraag, verdwijn met mate, laat

Bij een wandeling door de wijk viel mijn oog op een mooi gedicht op een raam in de IJsselstraat. Ik bleef er staan. Achter deze voordeur bleek Varamitra te wonen. Ik ontmoette hem eerder bij O3, tijdens het tellen van de stemmen voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2018.

Maar nu maakten we een afspraak om over het gedicht, zijn interesses en het wonen in de Rivierenbuurt te praten.

Het prachtige gedicht, genaamd 'Laat', is van de Antwerpse dichter en schrijver Leonard Nolens. Een schrijver die met een grote mate van discipline en regelmaat iedere dag van 9 tot 5 werkt. Varamitra vertelt dat hij al het werk van hem heeft gelezen. 'De Vrek van Missenburg' is een bekend werk van Nolens. Maar hij schreef veel meer en verdiende er ook literaire prijzen mee. 'Het gedicht is mijn credo in de drukke wereld. Dat je een keuze hebt om in de vertraging te gaan en de stilte op te zoeken als de drukte je te veel wordt.'

Boeddhistisch Centrum Haaglanden

Varamitra is een van de oprichters van het Boeddhistisch Centrum Haaglanden aan de Uilebomen. In 2009 is het centrum van de Regentessebuurt naar de Rivierenbuurt verhuisd. Ik wilde iets doen voor de wijk en lange tijd ben ik betrokken geweest bij het centrum, maar nu is het overgedragen aan een nieuwe generatie.

Om stilte en ruimte te zoeken wandelt hij veel in de natuur. Een natuurliefhebber, wat ook te zien is aan zijn achtertuin die een groen oase is. Hopplanten, lijsterbessen, druiven die veel vruchten geven, en

Laat

Vertraag.
Vertraag.
Vertraag je stap.

Stap trager dan je hartslag vraagt.

Verlangzaam.
Verlangzaam.
Verlangzaam je verlangen

En verdwijn met mate.

Neem niet je tijd
En laat de tijd je nemen –
Laat.

www.portaavandestilte.be – een initiatief van Centrum Waarbeke met steun van Bierbeek, Bornem, Brakel, Bree, Dendermonde, Galmaarden, Geraardsbergen, Lanaken, Ninove, Oud-Turnhout, Stekene, Tessenderlo, Wetteren, Zutendaal, de provincies Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant, Hospitaalmuseum – Brugge, Vlaams Centrum voor Volkscultuur, Cultuur Lokaal en de Vlaamse Gemeenschap

met dank aan Leonard Nolens
Gedichtendag 2007

een eldorado voor allerlei insecten in een enorm zelf geknutseld insectenhotel. Zelfs op zijn parkeerplaats staan twee kuipen met boompjes.

De buurt

Varamitra heeft op veel plekken op de aarde gewoond, maar in 1998 is hij in de Maasstraatlaantjes komen wonen en enkele jaren geleden raakte hij betrokken bij de inspraak over de vernieuwing van de straatjes. Bewoners, Haag Wonen en gemeente zaten aan tafel. Het was een langdurig proces om te komen tot de nieuwe huizen die er nu staan.

'Als we alles eens konden laten en opnieuw naar elkaar konden kijken. Een nieuwe start met elkaar maken in een wijk waar verschillende mensen wonen. We zouden moeten leren om met verschillen te leven en niet alleen met overeenkomsten.'

Hetty Gijzen

Foto: Steven Scholten

Activiteiten Rivierenbuurt Groen

Rivierenbuurt Groen heeft het Weteringplein verbeterd. Deze groep heeft de rand van de tuin geschilderd en een houten constructie toegevoegd. Dit bouwwerk van gerecycled hout heeft drie functies:

- Het heeft een plank die dient als nieuwe plantenbieb. Gebruik deze plank om planten en stekken te ruilen. Breng iets als je iets over hebt, neem iets als je iets nodig hebt, en laten we met z'n allen het groen blijven verspreiden;
- Het heeft een zitje waar je kunt stoppen voor een praatje, om naar de tuin te kijken of om te mediteren;
- Het heeft een wormenhotel waar je je groente- en fruitafval in kunt doen om de wormen te voeden. Die geven ons in ruil daarvoor compost. Het hotel heeft een slot, maar u kunt de code krijgen door contact met ons op te nemen.

De W^oRMbike vertrekt eind oktober naar zijn nieuwe locatie in Laak. Wij danken 'Bewoners rondom het Plein' voor het lenen van deze geweldige compost op wielen en wensen 'Laak bloeit' er veel profijt van.

Oktober

Tijdens de Opgroendag zijn ongeveer 300 planten uitgedeeld. Ook zijn meer dan 15 m² tegels verwijderd. Alles met support van Haag Wonen, Gemeente Den Haag en Duurzaam Den Haag.

Verder zijn er verschillende bijeenkomsten gepland om de groenplannen van de gemeente voor onze wijk, voor het CID en voor de stad te bespreken.

Op zondag 4 december organiseren we een wandeling door de wijk om de planten die er staan te identificeren. Wilt u meedoen? Stuur dan een mailtje naar rivierenbuurtgroen@gmail.com.

Je kunt ook lid worden van de Whatsapp-groep Rivierenbuurt Groen door deze QR-code te scannen.

RIVIERENBUURT GROEN

Joannes Martinez Valero
Cartoon: Floris Oudshoorn

Wormen maken supervruchtbare mest

In de Calliopestraat bij het Muzenplein staat sinds september 2021 een wormenhotel. Op 24 september kwamen gebruikers van dit hotel bij elkaar om compost te oogsten. De compost ging meteen naar een nieuw aangelegd geveltuintje, en naar plantjes boven op het hotel.

Het wormenhotel is een initiatief van Bewonersvereniging Rndom het Plein. De gemeente Den Haag haalt in de binnenstad geen groenafval op. Dit gaat mee met het restafval. De bewonersvereniging vond dit zonde en vroeg in 2020 een vergunning aan voor een wormenhotel. In eerste instantie wees de gemeente een vergunning af, maar in september 2021 lukte het dan toch om het wormenhotel in de Calliopestraat te plaatsen. Ruim twintig huishoudens uit de buurt deponeren hun groenafval in het wormenhotel. De wormen leven hiervan en poepen vruchtbare mest uit. Zo is er minder afval en gaat de compost weer naar de buurt.

Vers geoogste compost

Op burendag op 24 september organiseerde de bewonersvereniging een wijkbrunch. Wie wilde, kon meehelpen met het aanleggen van een nieuw

geveltuintje voor Studio Calliope. Het nieuwe tuintje werd meteen bemest met vers geoogste compost uit het wormenhotel. Er was genoeg compost om ook de plantjes boven op het hotel te bemesten.

W^oRMbike

De Bewonersvereniging heeft er veel voor moeten doen om het wormenhotel in de Calliopestraat te mogen plaatsen. Toen de gemeente de vergunning voor het wormenhotel in de eerste ronde afwees, heeft de vereniging bezwaar aangetekend. Tegelijkertijd hebben zij een mobiel wormenhotel laten maken. Deze W^oRMbike plaatsten zij in het zichtveld van het stadhuis. Omdat er wieltjes onder zaten, was er geen vergunning nodig. Met de W^oRMbike liet de bewonersvereniging zien dat een wormenhotel geen overlast geeft. Een wormenhotel geeft geen stank. En zo verdwenen de bezwaren op het stadhuis.

Estafettestokje

Toen het wormenhotel eenmaal was geplaatst, is de W^oRMbike naar het Weteringplein in de Rivierenbuurt gegaan. De W^oRMbike wordt nu als een estafettestokje overgedragen aan nieuwe bewonersgroepen die ook wormencompost willen maken in hun buurt. De volgende buurt waar de W^oRMbike naartoe gaat, is Laak.

Worms take over the world

De wormenhôtels worden gemaakt door Compostier, het bedrijf van Rowin Snijder. In Den Haag staan nu negen wormenhôtels. In heel Nederland staan er meer dan dertig. Zelfs in Noorwegen en Griekenland staan zijn wormenhôtels. 'Worms take over the world' is het motto van Compostier.

Meer informatie: www.compostier.nl

Selma Polter

Foto: Joris Wijsmuller

De wormencompost gaat meteen naar de plantjes boven op het hotel.

Kerk voor elke dag

In de Rivierenbuurt staat geen kerkgebouw. Wel zijn er twee christelijke kerken actief: New Song en Havenlicht. Buurtkerk Havenlicht vierde deze maand haar 10-jarig bestaan.

Gerrie en Roel (links op de foto) spreken een wens uit bij het 10-jarig jubileum

Roel en Gerrie de Wilde misten een zichtbare christelijke kerk in hun wijk en namen het initiatief om met een groepje uit de buurt te bidden. Het begon met trefpuntavonden in hun huiskamer. Ze bedachten een naam en schreven een manifest. Zij willen een buurtkerk zijn, niet om mensen naar binnen te trekken maar naar de mensen toe. Dit noemen ze 'kerk voor elke dag'. Tegenwoordig zijn ze met een team van vijf: Gerrie, Roel, Andrea, Bernice en Mariëlle. Tweemaal per maand zijn er zondagse bijeenkomsten in O3. Deze worden bezocht door gemiddeld twintig mensen. Na de inloop met koffie is er een samenkomst met zingen, bidden en overdenkingen. Roel en Gerrie hebben allebei een theologische opleiding en dragen de bijeenkomsten. Het motto op zondag is 'Neem wat mee om aan een ander te geven'. Havenlicht brengt dit motto meteen in praktijk: na de dienst is er eten en lekkers.

Verzorgingstehuis Rivierenbuurt

De zondagsbijeenkomsten van Havenlicht zijn ooit gestart in verzorgingstehuis Rivierenbuurt. Christenen van verschillenden gezindten en ouderen uit het verzorgingshuis schoven samen aan tafel, midden in de ruimte. Door renovatie van het huis verhuisden de bewoners naar de Laan van Meerdervoort waar Havenlicht nog twee jaar bijeenkomsten heeft geleid.

Voor de buurt

Maar Havenlicht doet meer. Andrea is fan van de Alphacursus, een basiscursus over het christelijke geloof. Die geeft Havenlicht nu alweer voor de zesde keer. Verder doet Havenlicht veel voor de buurt. Hun zorg voor de schepping uit zich in activiteiten met groen en schoonmaakacties. Ze hielpen mee met de start van de werkgroep Rivierenbuurt Groen, zaaien stokrozen in de Scheldestraat en maken geveltuintjes. Havenlicht heeft ook vuilcontainers geadopteerd en houdt de heg rond het Grevelingenplantsoen schoon. Gerrie: "Ik ruim rotzooi op in de wijk, want Jezus heeft mijn rotzooi opgeruimd." Hiernaast bezorgen ze de wijkkrant, zitten ze in de klankbordgroep van het Leger des Heils, houden ze bijbelleesavonden en kijken ze om naar elkaar bij ziekte, zorgen en ontspanning. Voor Roel is dit geen vrijwilligerswerk maar een roeping: "Wij maken mensen een beetje wakker en hebben dan iets te bieden om er wat mee te doen, als daar behoefte aan is. Wat de mensen nodig hebben, moet je gewoon doen."

Tekst en foto: Joris Wijsmuller

Hoe de Weteringkade haar Joodse bewoners verloor

De afgelopen twintig jaar woonde ik in verschillende Haagse wijken en verkende er vele, maar de Rivierenbuurt bleef daarbij altijd onontgonnen. Totdat ik er zelf ging wonen. Dit werd mijn buurt, de Weteringkade mijn straat, de eerste verdieping van een dubbel bovenhuis mijn huis. Een huis met een hartverscheurende geschiedenis, zo ontdekte ik al snel.

Ik ga op onderzoek uit en vind dat op mijn adres tijdens de Tweede Wereldoorlog het kamerverhuurbedrijf Slager zat. De gezusters Slager, Dina en Rosalie, vestigden hun bedrijf hier op 6 oktober 1938. Ze adverteerden in het Nieuw Israëlietisch Weekblad: 'Ritueel Pension. Gez. Slager, Weteringkade 79. Kamers disponibel.' Op de website van Joods Monument kom ik er al snel achter wie de zussen in huis hadden. Elkan Kosman, in maart 1875 geboren in Amsterdam en reisleader van beroep. De volgende bewoner was een paar jaar jonger en heette David Garnade. Hij was de enige in huis die in Den Haag ter wereld was gekomen, in 1881. Hij werkte, zo lees ik, als badmeester en was daarna 'z.b.'. Zonder beroep. De jongste in huis was Abraham – Bram – Snatager, in 1910 geboren in Zutphen. Hij was rijksambtenaar, valt op zijn gezinskaart te lezen, en in 1929 in Den Haag komen wonen. Alle huurders woonden op de bovenste verdieping van het dubbele bovenhuis. De eerste verdieping, nu mijn verdieping, was het domein van de zussen.

Pension Slager was in die tijd een van de vele Joodse bedrijfjes aan de Weteringkade.

Ik wil in kaart brengen hoeveel Joden hier tijdens de oorlog woonden, en waar. Maar – vooral – wat hun lot was. Ik zoek op de website van het Joods Monument en ontdek dat het niet gaat om een paar mensen, een paar adressen. Ik moet een spreadsheet maken om alle adressen en joodse slachtoffers van de Weteringkade in kaart te brengen. Er komt geen einde aan. Aan mijn kant, de oneven zijde, zijn 31 woningen ontdaan van hun bewoners. In totaal zijn zeker 93 mensen vermoord of gestorven door de vernietigende hand van de bezetter. Aan de overkant gaat het om nog eens 18 adressen: alle 43 bewoners gedood. In totaal blijken tot mijn ontsteltenis minstens 136 bewoners van 49 woningen aan de Weteringkade na de oorlog niet meer teruggekomen...

Kim Heijdenrijk

Foto: Joris Wijsmuller

Dit artikel is een samenvatting van een groot verhaal dat eerder in Haagse Historie Magazine verscheen.

Vogelen in het Wijnhavenkwartier

Voor sommigen is het Wijnhavenkwartier alleen maar één grote steenmassa. Maar wie op Waarneming.nl kijkt, ziet dat in dit gebied verschillende vogels rondvliegen. Meeuwen natuurlijk, duiven, en eksters, maar je vindt er ook gaaien, zwarte roodstaarten en zelfs slechtvalken. We spreken met een waarnemer.

Een gaaiengezinnetje bivakkeert in de boom van de Sonata-tuin.

Het fototoestel van Jeroen de Oude ligt op een vaste plek in de woonkamer, onder handbereik. Vanaf de zevende verdieping van de Sonata-flat aan het Muzenplein heeft hij goed zicht op de Muzentoren. Ook de huizenrijen langs het Muzenplein liggen in het bereik van zijn telelens. Jeroen volgt al zeker zo'n 5 jaar verschillende vogelsoorten in het Wijnhavenkwartier en daarbuiten. Hij speurt elke dag wel een paar keer naar zijn vliegende vrienden. Hij kijkt in ieder geval als ze met hun roep laten weten dat ze er zijn.

Vlaamse gaaien

Gaaien – ook wel Vlaamse gaai genoemd – ziet Jeroen zo af en toe vanuit zijn huis. Ze laten zich vooral in het voorjaar zien, als ze voedsel zoeken voor hun jongen. De eerste keer dat hij hier gaaien zag, zat een volwassen vogel een jong te voeren op een vensterbank van de flat Andante-Adagio in de Muzenstraat, tegenover zijn appartement. Dit jaar zaten er regelmatig gaaien in de tuin achter de Sonata-flat. Eén keer zag Jeroen daar een paartje gaaien met wel vier jongen. Eerder

zaten er in deze tuin ook vaak roodborstjes, en ook een vinkenpaartje. Maar die laten zich niet meer zien.

Zwarte roodstaart

De zwarte roodstaart is wat minder bekend. Deze vogel is van oorsprong een bergbewoner. In Nederland broeden ze in stedelijke gebieden. Maar als de omgeving te groen wordt, vertrekken ze weer. Zwarte roodstaarten kun je

Een zwarte roodstaart (mannetje) verzorgt zijn staart.

spotten op de daken rond het Muzenplein, 's morgens en 's avonds. Jeroen ziet ze soms langs de gevel omhoogklimmen van de Andante-Adagio-flat tegenover zijn appartement; één keer zag hij dit een volwassen vogel met een jong doen.

Twée nesten slechtvalken

Maar de meest boeiende vogel is toch wel de slechtvalk. Er zit een slechtvalknest in de toren van de Sint-Jacobuskerk aan de Parkstraat. In dit nest werden dit jaar vier jongen geboren. Deze slechtvalken zijn regelmatig in het Wijnhavenkwartier te vinden.

In 2020 kwam er een nieuw slechtvalkennest in de buurt: in de nestkast op het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties aan de Turfmarkt. In dat jaar kwamen er in dat nest drie jonge slechtvalken uit het ei kruipen. Vorig jaar had het slechtvalkenpaartje dat daar zat twee jongen. En dit jaar waren er twee eieren. Maar deze zijn niet uitgekomen.

Muzentoren

De slechtvalken zitten graag op de dakrand van de Muzentoren. Daar zitten ze dan hun prooi te plukken en te verorberen. In de straatjes langs de Muzentoren vind je soms slachtafval dat naar beneden is gevallen. Postduiven zijn voor slechtvalken een gemakkelijke prooi. Die vliegen in groepjes en dan hebben de slechtvalken het voor het uitkiezen. Maar soms zie je naast de Muzentoren ook de resten liggen van een halsbandparkiet, of van een merel, of een eend.

Snelste dier ter wereld

Slechtvalken maken een klaaglijk krijsend geluid. Als Jeroen dit geluid hoort, gaat hij altijd even kijken. Soms ziet hij ze jagen. De slechtvalk is het snelste dier van de wereld en hij kan zijn prooi op 3 kilometer afstand zien. In duikvlucht op jacht naar een prooi kan de slechtvalk snelheden halen van meer dan 350 kilometer per uur. Hij doodt zijn prooi met een stoot van de bal van zijn klauw, maakt nogmaals een duik en vangt zijn prooi dan op. Soms jagen slechtvalken met z'n tweeën. De ene vogel deelt dan de stoot uit en de ander vliegt eronder om de prooi op te vangen.

Weer en wind

Er zijn periodes dat er zo'n beetje elke dag slechtvalken op de Muzentoren zitten. Maar soms laten ze zich langere tijd niet zien. Als ze er zijn, hangt het van de wind en het weer af waar ze zitten op de Muzentoren, aan de noordkant of aan de zuidkant.

Nadat Jeroen een maand lang geen slechtvalk had gezien, zag hij onlangs weer twee slechtvalken op de dakrand van de Muzentoren zitten. Het vrouwtje – dat groter is

Het slechtvalkvrouwtje is bezig een prooi te ontleden, het mannetje bedelt maar krijgt helemaal niets van haar. Het vrouwtje vliegt weg met haar prooi en verorbert die even verderop.

dan het mannetje – was bezig een prooi te ontleden. Het mannetje zat bij het vrouwtje te bedelen maar hij kreeg niets, en het vrouwtje vloog gewoon weg met haar vangst en verorberte die even verderop. Dat was een mooi gezicht. En dat midden in de stad.

Meer informatie:

www.waarneming.nl

Selma Polter

Foto's: Jeroen de Oude

Gratis lunchconcerten in Amare

Nu de zomermaanden en de vakantieperiode weer voorbij zijn, neemt het gewone dagelijkse leven weer zijn loop. Het leven achter de voordeur wordt weer geleefd volgens een bepaald ritme. Kinderen naar school, werken, boodschappen doen, huis schoonmaken, de vakantieperiode is voorbij.

Aan één van de randen van de wijk zijn er ook veel activiteiten; er lopen mensen met rare koffers en rugzakken Amare binnen. Ze zijn jong en oud. 's Avonds gaan veel mensen door de deuren naar binnen en die komen er later meestal met een glimlach weer uit. Heb je je altijd al afgevraagd wat er achter de deuren van Amare gebeurt, dan is er de komende maanden een prima mogelijkheid om dat te ontdekken: de gratis lunchconcerten.

Amare biedt de komende maanden een aantal gratis lunchconcerten aan. In de zaal wordt een greep uit het programma van de Residentie Orkest ten gehore gebracht. Ga eens een uurtje genieten van wat het aanbod daar is, dan wordt duidelijk dat er achter de deuren van Amare keihard gestudeerd, geoefend en gewerkt wordt. De concerten zijn gratis. Wel moet je reserveren. Dat kan online op amare.nl, telefonisch bij het bespreekbureau 070 8800333 (op werkdagen tussen 13.00 en 18.00), of stuur een email naar kassa@amare.nl.

De volgende lunchconcerten staan op het programma:

- **Vrijdag 11 november 12.30 uur:** Above and below the surface, een licht, luchtig en vrolijk programma met onder meer muziek van Brahms
 - **Vrijdag 9 december 12.30 uur:** Ontmoeting in Italië. Italiaanse passie en drama spelen in deze muziek een grote rol. Veel componisten hebben over hartstocht en liefde gecomponeerd.
- Noteer ook alvast de data voor het volgend jaar: **17 februari en 24 maart.**

Fokelien Koning

Meet4Music

Gratis muziekworkshops in Amare

Kom naar Amare voor een muzikale ontmoeting met studenten van het Koninklijk Conservatorium! Meet4Music is een serie gratis toegankelijke workshops op maandagavond voor iedereen, met of zonder ervaring of instrument. Elke Meet4Music heeft een eigen thema, maar een ding staat centraal: samen muziek beleven, maken en van muziek genieten.

Data en meer informatie:
koncon.nl/agenda/meet4music

Buurtcoöperatie in de prijzen

Buurtcoöperatie Groendruk is tweede geworden bij de Steenbreek Award. Dit is een jaarlijkse wedstrijd voor projecten die versterking tegengaan. De buurtcoöperatie ontving de prijs voor de vergroening van het Haegsch Hof.

Mark Drabbe en Otto Thors ontvingen namens Buurtcoöperatie Groendruk de tweede prijs bij de Steenbreek Award.

Het Haegsch Hof aan het Hillebrant Jacobsplein ligt in het hart van de Rivierenbuurt. Al jaren blijkt dat in de openbare ruimte hitte-eilanden ontstaan. Dit zijn plekken die bij warm weer vele graden warmer worden dan ergens anders in de stad.

Kansenkaart

Een van de wensen van Buurtcoöperatie GroenDruk was om het versteende plein te vergroenen, om de hittestress aan te pakken. De coöperatie heeft een kansenkaart gemaakt: Waar is meer groen mogelijk? Hoe pakken we het aan? Wat hebben we nodig? Bomen, geveltuinten, verticaal groen met klimplanten? Dat heeft de buurtcoöperatie allemaal zelf moeten ontdekken. Dankzij de standvastigheid van bewoners heeft het Haegsch Hof nu minder steen en meer groen. Zo hebben zij meer dan 30 geveltuinten en 4 verticale tuinen aangelegd op blinde muren. Ook zijn er extra bomen geplant en boomspiegels vergroend. Met het project Groene Weelde is op basis van een participatietraject

50 kubieke meter beton rond de vijvers vervangen door planten en struiken.

Geslaagd bewonersinitiatief

De jury onder leiding van (ex-weervrouw) Margot Ribberink concludeert: "De resultaten van de buurtcoöperatie zijn een prachtig voorbeeld van een geslaagd bewonersinitiatief. De schoonheid zit in de betrokkenheid van de leden van de buurtcoöperatie, die een gezamenlijk eigenaarschap hebben om de buurt te vergroenen om hittestress tegen te gaan.

"Alle initiatieven bij elkaar leveren een bijdrage aan het klimaatbestendig maken van de buurt, elkaar beter leren kennen en een gezonde leefomgeving voor mens en dier. Het project Groene Weelde rondom de vijvers van het Haegsch Hof is een echte inspiratie in de categorie maatschappelijke initiatieven van de Steenbreetrofee 2022."

Otto Thors

Foto: Roeland Lelieveld

Circle of support

Heeft u ideeën om eens iets nieuws of iets anders te gaan doen en vindt u het leuk om hiermee aan de slag te gaan met andere buurtbewoners? Doe dan mee met het project 'circle of support'. Met een groepje (circle of support) buurtbewoners maken we deze ideeën haalbaar en voeren we ze uit. We geloven dat veel ideeën mogelijk zijn als we elkaar helpen en ondersteunen waar nodig.

Wilt u meedoen? Of bent u nieuwsgierig geworden? Neem dan contact op met de community-builder van de Rivierenbuurt Marsha Rietbergen (0625776748 / mrietbergen@denhaag.nl) of de begeleider van het project Emmylou Aben (0641321728 / emmylou.aben@pitztop.eu).

Rivervizier

De American Baking Company **Taarten, royal icing en waterhoentjes**

In de bocht van de Boomsluiterkade, als je in de richting van het Centraal Station loopt, wordt mijn reukorgaan al tijden gestreeld door de heerlijkste bakgeuren. Hoogste tijd om op onderzoek uit te gaan.

Op die plek, op nummer 312, zit al 11 jaar de American Baking Company, de trots van Ken Hardy en Jur van Hoorn, die het bedrijf samen hebben opgebouwd. Ze begonnen met bakken vanuit hun woning en al gauw werden hun producten een groot succes. Ze leverden aan ministeries; één van de andere cateraars daar, de bekende firma Taat & De Regt, vroeg hen om hun heerlijke American desserts ook aan Taat & De Regt te gaan leveren. Ze moesten meer personeel zoeken en hadden een grotere ruimte nodig, dat werd de Boomsluiterkade 312. Dicht bij huis, want tot zes jaar geleden woonden Ken en Jur in de Vechtstraat.

American desserts

Op het adres aan de Boomsluiterkade zat voorheen de beroemde stropwafelbakkerij Van Schaik, maar hoewel Ken en Jur een heerlijke stroopwafel-cheesecake kunnen maken, zijn het toch de American desserts (zoals de Amerikanen gebak meestal aanduiden) waar hun hart, en dat van de klanten, naar uitgaat. Cupcakes, cakes & cheesecakes, pies, bars, buns, cookies, mini-cheesecakes, de keuze is enorm. Het lekkerste recept vinden ze zelf dat van de carrot-cake, maar de Red Velvet is bij veel klanten favoriet. Ook is er steeds meer vraag naar vegan desserts. Ken en Jur hebben een grote naam in de wereld van de American desserts. Het culinaire blad Elle Eten Magazine

wijdde een lovend artikel aan hen en dan moet je van goeden huize komen.

Hoewel ze het meest leveren aan bedrijven en horeca (The Coffee Company is een van hun grootste klanten), kunnen particulieren ook bij hen terecht. Veel bewoners van de Rivierenbuurt hebben de weg naar de bakkerij al gevonden. "Toen ik hier net begon, kwam iemand voor een taart voor een kind dat 9 jaar werd. Onlangs heb ik de taart voor de 20ste verjaardag mogen maken. Dat vind ik geweldig."

Cake-writing

Het is niet alleen heerlijk gebak, maar een taart moet natuurlijk ook versierd worden. Ken is gespecialiseerd in cake-writing: met royal icing (een mix van eiwit, azijn, poedersuiker en kleurstof), schrijft hij de mooiste teksten op de taarten. Het lijkt wel toveren. Hij vult een smalle puntzak met de royal icing, begint er als een soort pen mee te bewegen en er verschijnt een mooie wens op de taart. Vanwege het internationale karakter van onze stad doet hij dat ook nog eens in veel verschillende talen. Voorbeelden daarvan plaatsen ze regelmatig op de sociale media: Facebook, Instagram, Whatsapp en sinds kort ook op TikTok.

Verse, biologische producten

Het bedrijf hecht veel waarde aan direct contact met de klant over de specifieke wensen, dus digitaal bestellen is (nog) niet mogelijk. Op de site vind je het telefoonnummer en zo kun je een bestelling plaatsen.

Dat moet je ongeveer drie tot vier dagen van tevoren doen. De bakkerij werkt namelijk uitsluitend met verse, biologische producten. Bovendien willen ze zo duurzaam mogelijk werken: "we willen zo min mogelijk weggoien."

Waterhoentjes

Waar het bedrijf ook veel waarde aan hecht is het contact met de wijk, want ze zijn trots op de Rivierenbuurt. Ken en Jur, maar ook hun medewerkers begonnen al snel zorg te geven aan de groep waterhoentjes voor de deur. Ze lieten een vriend van hen de eilandjes bouwen waar de vogels op nestelen. Ze letten erop dat meeuwen en passagiers van passerende boten de hoentjes niet lastigvallen. Ze zijn donateur van en hebben een goede band met de Dierenambulance en dat raakte al snel bekend in de wijk. Vindt iemand een zieke of gewonde vogel of ander dier, dan geeft hij het bij de bakkerij af en gaat het even in een krat totdat de ambulance het op kan halen.

Ken Hardy, Jur van Hoorn en ook hun medewerkers Flora en Sophia houden niet alleen van goede desserts, van dieren en van onze buurt. Ze houden ook van kinderen. Die zijn altijd welkom om met feestdagen even langs te lopen voor wat lekkers. En laat het nou binnenkort Halloween zijn...

Breng gerust een bezoek aan de website van de American Baking Company en laat je verrassen door al die heerlijke desserts.

www.americanbakingcompany.com

José Mendels
Foto's: Steven Scholten

Garage de Lamboy

Rijk verleden, spannende toekomst

Een garage in de binnenstad kom je tegenwoordig nog maar zelden tegen. Garage de Lamboy zit al 38 jaar in de Rivierenbuurt. Portret van een familiebedrijf aan de Haagse grachtengordel.

Een foto uit de oude doos, met Nico de Lamboy in het midden en zoon Michel helemaal rechts.

Nico de Lamboy begon in 1970 een autoschadeherstelbedrijf in de Hofwijckstraat. Daarna verhuisde hij naar de Kraijenhoffstraat en breidde wegens succes de garage uit met een benzinepomp. Maar in 1973 brak de oliecrisis uit. Weer later werd de straat afgesloten. Om te overleven verhuisde het bedrijf in 1984 naar de huidige locatie aan de Boomsluiterskade.

Ondernemer en dienstverlener

Vader Nico was ondernemer pur sang. Onder zijn leiding groeide het bedrijf. Naast de schade- en sleutelwerkplaats opende hij in een winkelruimte aan de Boomsluiterskade een showroom voor tweedehands auto's. In Laakhaven-West opende hij een autospuiterij. De Lamboy genoot veel aanzien, hij werd meestal 'meneer De Lamboy' genoemd, en de naam groeide uit tot een begrip in de branche.

Zoon Michel kwam al vanaf jongs af aan bij zijn vader op de zaak. Hij deed de opleiding automonteur en heeft zijn patroondiploma (= management) gehaald. Michel is een ouderwetse handwerker die repareren leuker vindt dan vervangen. Toen hij uit dienstplicht kwam, had zijn vader personeelstekort. Michel ging in 1985 'tijdelijk' in de garage werken en is nooit meer weggegaan. In 1998 heeft hij het bedrijf overgenomen. Zijn vader was zo trots als een pauw dat het familiebedrijf werd voortgezet. Dochter Yvonne zat helemaal niet in de autobranche. Zij werkte jarenlang in de reiswereld en daarna in ziekenhuis Bronovo. In 2012 had Michel personeelstekort en zat zelf voornamelijk op kantoor. Hij vroeg zijn zus om mede-eigenaar te worden en ze twijfelde geen moment. Yvonne nam het management en de receptie over zodat Michel weer kon gaan doen wat hij het liefste doet: met zijn handen werken.

Broer Michel en zus Yvonne in de garage. (foto Joris Wijsmuller)

Grachtenaanzicht

In de dynamische autobranche wist 'meneer De Lamboy' telkens weer wat nieuws te bedenken. In 1988 haalde hij het centrum voor vakopleiding in het bedrijf en ging zelf les geven om langdurig werklozen om te scholen naar autoschadehersteller en/of monteur. Ook wist hij het onderhoud en herstel van bedrijfswagens van de facilitaire dienst van de gemeente in portefeuille te krijgen. Met in het kielzog de ambulances voor de GGD, waarvoor ze vijf 'custom made' ambulances bouwden. Vanwege het goede werk kwam daar ook nog het onderhoud van tractoren en sleepvoertuigen van de gemeente bij. Maar in 1999 wilde een andere afdeling van de gemeente het bedrijf uitkopen om daar een hofje te bouwen met doorsteek naar de Pletterijkade. De poort aan de gracht zou dicht worden gebouwd om het grachtenaanzicht te herstellen. De buurt kwam in verzet en startte een petitie. Mede daardoor is de uitkoop niet doorgegaan. Achteraf heeft dit voor De Lamboy veel stress en veel geld aan advocaten gekost.

'Maak uw zorg de onze'

Rond de eeuwwisseling was de verhouding in het bedrijf 20 procent particulier en 80 procent bedrijfswagens. Tegenwoordig is het andersom; de klanten zijn nu vooral particulieren en komen vaak uit de buurt. Met naast personenwagens steeds meer campers. Een groeiende markt dankzij de kennis, de ervaring en de werkplaats geschikt voor wagens tot vier meter hoog. Garage de Lamboy is een familiebedrijf waar persoonlijk contact en klantvriendelijkheid hoog in het vaandel staan. De slogan is 'Maak uw zorg de onze', en de koffie

staat altijd klaar. Het bedrijf onderscheidt zich door service en transparantie. Facturen zijn helder, de klant heeft inspraak en kan bij het werk staan kijken. Bij een dealer zijn klanten vaak een nummer, maar Yvonne en Michel kennen vaak hun voornaam en persoonlijke omstandigheden.

Levenswerk

Garage de Lamboy staat nu wederom op een keerpunt. De toekomst van de locatie is onzeker, met mogelijke aanscherping van de milieuzone en oprukkende woningbouw in het centrum. Terwijl er geïnvesteerd moet worden in duurzaamheid en milieu voor de lange termijn. Want ze willen door. Vader Nico was tot vlak voor zijn overlijden in 2015 nog actief in het bedrijf. Het was zijn lust en zijn leven. Michel en Yvonne zien het ook als hun levenswerk, en hopen dat het bedrijf ooit overgaat in familiehanden. De zoon van Michel en neef Daan, die al drie jaar in het bedrijf werkt, zijn kandidaat-opvolgers.

Het familiewapen van De Lamboy, een oud patriciërsgeacht uit Maastricht.

Tekst: Joris Wijsmuller

Mijn pom is de bom!

Een beetje verscholen, vlakbij het Centraal Station, ontmoetten we Ronny Wazirali en zijn zoon Feriez. Samen zijn zij eigenaar van het Surinaams eethuis, dat daar inmiddels 12 jaar zit. In de zaak staan maar een paar tafeltjes. De meeste klanten nemen hun bestelling mee naar buiten.

Vooraf tijdens de lunch tussen half twaalf en half drie is het er een komen en gaan van vooral veel ambtenaren. Zij komen er voor het heerlijke Surinaamse eten dat Ronny kookt in de bedrijfskeuken in Ypenburg. Zoon en compagnon Feriez zorgt voor de verkoop in de zaak. "Kip kerrie, is populair", vertelt Feriez, "maar broodjes verkopen wij het meest". Het befaamde broodje 'pom', (mijn pom is de bom!) is misschien nog wel het populairst. Ronny vertelt dat ze rekening houden met hun klanten. Zo bereiden zij hun gerechten zonder uien. Daar willen ambtenaren niet naar ruiken of op een andere manier last van krijgen 's middags.

Bestellingen

Ze hebben de coronatijd maar nauwelijks overleefd. Zonder de bestellingen voor lunches tijdens raadsvergaderingen en bijeenkomsten op de ministeries en andere kantoren zou dat misschien niet gelukt zijn. Gelukkig gaat het weer steeds beter. Al merken ze wel

Vlak bij het Centraal Station zit al 12 jaar een Surinaams eethuisje.

dat nog steeds veel mensen thuis werken op maandag en vrijdag. Daar maken ze er ook wel grapjes over. "Straks gaat iedereen weer op kantoor werken omdat ze thuis niet hoeven te stoken. Dat zou mooi zijn voor ons".

Rok aan

Ronny Wazirali heeft altijd keihard gewerkt. Kelner, taxichauffeur, een marktkraam: hij heeft altijd aangepakt wat op zijn weg kwam. Dat was niet altijd even gemakkelijk. Toen hij solliciteerde bij een cateringbedrijf werd hij steeds afgewezen. De volgende dag vroeg het bedrijf dan toch weer personeel. Op zijn vraag of hij misschien een rok aan moest doen om aangenomen te worden, kreeg hij alsnog werk. Nu is hij blij al weer lang eigen baas te zijn in zijn familiebedrijf.

De familie Wazirali woont al vele jaren in de Rivierenbuurt. Toch is het jammer dat er niet veel klanten uit die wijk de zaak weten te vinden. Het blijft lastig, volgens Ronny, dat de zaak tamelijk onopvallend moet zijn. Reclameborden, stickers op de ramen: dat mag allemaal niet onder het Ministerie. Dat verklaart misschien waarom klanten soms vragen: zit u hier pas? "Terwijl ik hier al zo lang zit".

Hopelijk komt daar nu verandering in!

Het Surinaams eethuis in de Rijnstraat is na 6 uur en in het weekend gesloten.

Hetty Gijzen
Cora van der Veere

Zoon Feriez

Foto's: Steven Scholten

Hardop praten

Je ziet tegenwoordig steeds meer mensen op straat, in bus of trein hardop in zichzelf praten. Ze kijken er ernstig bij of lachen ineens en gaan dan weer gewoon door met soms keihard praten. Ook bij ons in de buurt kom ik ze op mijn wandelingen tegen. Vaak hebben ze haast, er staat een gejaagde blik in hun ogen. En maar praten.

Ik denk dat je vroeger als je te lang en te hard hardop in jezelf praatte naar een hulpinstelling werd verwezen. En dan kreeg je een pillenkuurtje voorgeschreven: drie keer per dag één tablet met water innemen. Je had vroeger ook hardop-schreeuwers maar die werden in een busje naar afgelegen gebouwen afgevoerd. Hardop-in-zichzelf-praters worden volgens mij bij ons in de buurt nog niet afgevoerd. Ze hebben altijd witte oordopjes in. Laten ze daarmee merken dat ze tot de club van hardop-praters horen? De HOP'ers? Misschien hebben ze al subsidie. In trein of bus kun je goed meeluisteren en vaak hoor je dan de intiemste mededelingen waarvoor ze zich niet schamen. Op straat is het lastiger te horen wat ze zeggen. Ik probeer het vaak wel, maar je kunt moeilijk lang achter ze aanlopen. Als ze je in de gaten hebben, snel linksaf slaan. Meestal moet ik het doen met onbegrijpelijke flarden van ongetwijfeld intieme gesprekken die ik dan thuis noteer. 'De gele bundels staan in chloroform,' hoorde ik laatst. En daarachteraan: 'maar de piepsintels ordonneren lukt niet meer.' Ik ben er uren zoet mee.

Kees 't Hart

Illustratie: Babette Wagenvoort

Gratis fitness

Buurtsportcoach David van Wilgenburg geeft gratis fitness aan wijkbewoners van de Rivierenbuurt/Stationsbuurt op het Oranjeplein in de Stationsbuurt. Als je meedoet, krijg je de nodige beweging en het is ook nog een manier om andere wijkbewoners te ontmoeten.

Wijkbewoners kunnen dus gratis meedoen aan de fitness, maar er zijn nog meer activiteiten waar je aan mee kunt doen. Zo zijn er wandelgroepen en ook kun je meedoen aan stoelyoga.

Het volledige aanbod staat op:

<http://www.rivierenbuurt.buurtsportcoachdenhaag.nl/sport-en-beweegactiviteiten/>

Bij vragen of voor coaching kun je altijd contact opnemen met David van Wilgenburg: telefoon 0611129126, mail david@buurtsportcoachdenhaag.nl. Werkdagen dinsdag, woensdag en donderdag.

**BEWEGEN
WERKT**

IJzergieterij en -pletterij Van Enthoven

De 'armen- en benenfabriek'

Woont u in de omgeving van de Pletterijkade en spit u wel eens in de tuin? Heel goed mogelijk dat u opeens op een grote sintel stuit. Het kan bijna niet missen: dat moet van de ijzergieterij van Van Enthoven vandaan komen.

De fabriek van Van Enthoven stond vanaf 1824 aan de huidige Pletterijkade. Dit was toen nog een landelijk gebied aan de Trekvaart. Het was de eerste grote ijzerindustrie in Den Haag. Al snel werkten er zo'n 300 arbeiders. De fabriek produceerde eerst munten en spijkers. Later in de 19e eeuw volgde groot en nog groter werk: stadslantaarns, spoorwielen, brievenbussen, kranen, bruggen, hele dokken, ook voor voormalig Nederlands-Indië. Het aantal werknemers steeg in de jaren negentig van de 19e eeuw naar ruim 500. Zo werd de industrialisatie van Nederland voor een deel gegoten, geplet en gesmeed in wat nu onze omgeving is.

Arbeidsomstandigheden

De arbeidsomstandigheden in de fabriek zijn nu nog maar moeilijk voor te stellen. Het kwam zomaar voor dat in een van de werkplaatsen bij een arbeider een arm of een been werd afgerukt. Dat leverde de fabriek de bijnaam de 'armen- en benenfabriek' op. De arbeider die dit lot trof, werd na het ongeluk gewoon ontslagen. Als hij geluk had en geen lastpost was, kreeg hij een klein bedragje mee naar huis. Was er geen werk, dan moesten de werknemers rechtsomkeert maken en weer naar huis

vertrekken. Dat leidde tot grote woede, soms gevolgd door een staking. Dat was niet zonder risico. Wie zich niet schikte, stond al snel bekend als oproerkraai. Toen arbeiders zich organiseerden in metaalbewerkersbonden om betere arbeidsomstandigheden en lonen af te dwingen, leidde dat tot enorme achterdocht en uitsluiting van werk door de werkgevers.

Ook kinderarbeid kwam voor in de fabriek, tot nog in de jaren zeventig van de 19e eeuw. Daarbij was Van Enthoven misschien nog niet eens de slechtste werkgever: jonge werknemers mochten naar de Ambachtsschool in de buurt, zonder loon natuurlijk.

Oorverdovend geweld

Johan Gram, een plaatselijke journalist, bezocht de fabriek in 1893. Hij was kennelijk behoorlijk geïmponeerd: 'al die zwarte gebouwen braken aanhoudend, zonder eenigszins te verzwakken, allerlei schelle, diepe gonzende en brommende geluiden uit. ... Groote raderen en rondsels draaien, riemen dansen op en neer, vonkelende stalen cylinders of vlijmende lemmers schieten even te voorschijn om dadelijk weer te verdwijnen. Oorverdovend geweld overal!'

De fabriek verschaftte dan wel werk, maar omwonenden schreeuwden ook moord en brand over de overlast die de fabriek veroorzaakte. Neerslag van lood op de landerijen in de omgeving zorgde voor ophef en klachten. Ook schreven bewoners in de buurt een brief aan de gemeente over de herrie 'dat het zelfs in stille woningen op de Nieuwe Haven onuitstaanbaar was' en dat 'het onafgebroken voortdurend stampen van de vroegen ochtend tot den late avond, hen kwelt, schokt, martelt, afmat en (dat) alle bedrijf, waarbij nadenken en verstandelijke inspanning vereischt wordt, onmogelijk is.'

Arbeidsenquête

In 1893 organiseerde de regering een Arbeidsenquête naar omstandigheden in fabrieken en werkplaatsen in Nederland. Ook Cornelis Thomas, smid in de ornamentgieterij van de fabriek, toen 38 jaar oud, werd ondervraagd. Hij vertelt de leden van de Commissie over zijn lange werkdagen van 6 uur 's ochtends tot soms 8 uur 's avonds, voor een loon van 11, 12 of 13 gulden per week. Nog niet eens heel slecht voor die tijd voor een geschoolde arbeider. Maar het betrof in de ornamentgieterij aangenomen werk en dan gold: geen werk, geen loon. Als Cornelis Thomas op 72-jarige leeftijd nog eens wordt geïnterviewd door de Metaalbewerkersbond waarvan hij lid is, blijkt zijn gezicht verminkt te zijn door een zinkexplosie in de fabriek. Ook directeur Henri van Enthoven kwam aan het woord bij de Commissie, onder meer over ziekenfonds- en pensioengeld. Dat werd ingehouden op het loon, maar de arbeiders hadden hier geen enkele controle over. De directie bepaalde zelf of ze uitkeerde of niet. Directeur Van Enthoven beantwoordde de kritische vragen van de Commissie met stijgende verontwaardiging.

Pletterij

De directie van Van Enthoven besluit in 1905 de onderneming naar Delft te verplaatsen, wegens ruimtegebrek. Niet lang daarna wordt de fabriek afgebroken. Ons resten nu alleen de fraai ontworpen, onverslijtbare gietijzeren objecten, zoals bijvoorbeeld het 'trappenbruggetje' aan de Boomsluiterskade, de overkapping van het Hollandsch Spoor, en de sintels. Maar misschien moeten we ook nog maar eens terugdenken aan het bloed, zweet en tranen waarmee de metaalarbeiders van toen al die mooie dingen hebben gemaakt als we over de Pletterijkade en over de Pletterijstraat lopen.

Bronnen: Enthoven en Co (VOM-Reeks 1996-2), en Gemeentearchief Den Haag

Cora van der Veere

Een fragment van een brievenbus in Eindhoven

Vrijwilliger zoekt vrijwilligers

Begin dit jaar liep Judith Hoeing de mooie hal van het kantoor van PEP binnen. Zij zit in de WIA, was op zoek naar vrijwilligerswerk en had na vergeefs zoeken op websites een afspraak gemaakt met een intercedente van PEP.

Het bleek dat er vraag was naar nog meer intercedenten en zo kreeg het gesprek een andere wending. Na een inwerkperiode zit Judith sinds begin april twee ochtenden per week op vrijwilligersbasis als intercedente op het kantoor.

Hoe werkt het?

Zoek je vrijwilligerswerk maar weet je niet waar te beginnen, dan maak je een afspraak op het kantoor via de telefoon of site. Gewoon binnenlopen kan ook. Aan de hoge tafel voor het raam ga je samen met Judith of een van de andere intercedenten kijken op de site van Den Haag Doet.

"We stellen de bezoekers op hun gemak, want het is best spannend. Ik stel vragen om inzicht te krijgen in wat mensen leuk vinden. Ze hebben vaak een achterstand op de arbeidsmarkt, zijn kwetsbaar en onzeker. Ze merken daardoor niet over hoeveel vaardigheden en talenten ze beschikken. Ook willen veel mensen graag iets nieuws leren."

"Als intercedent moedig je de mensen aan en je ondersteunt ze bij het kiezen van drie of vier vacatures. De mensen leggen dan zelf contact met de bedrijven en gaan daar vervolgens als vrijwilliger aan de slag. Onlangs kwam hier een jongen die van kunst en kinderen bleek te houden. Hij is nu begonnen als assistent bij kunstlessen op een school in de Schilderswijk."

Lukt het niet gelijk, geen probleem, kom terug en PEP blijft zoeken tot ze geschikt vrijwilligerswerk voor je

hebben gevonden. Er is een Engelstalige site met aparte vacatures voor anderstaligen: *Volunteer The Hague*. Ook zijn bedrijven op zoek naar mensen die Oekraïens of Pools spreken.

Wijkorganisaties organiseren regelmatig Vrijwilligersmarkten. Dan komen de intercedenten van PEP op locatie met bewoners praten die graag vrijwilligerswerk willen doen.

Kwaliteiten

Judith Hoeing is ontzettend blij met haar vrijwilligerswerk. Een leuke sfeer op het kantoor, er wordt weer een beroep op haar kwaliteiten gedaan en ze geniet van het contact met mensen.

"Kom gerust eens langs, het is heel laagdrempelig en we gaan stap voor stap kijken waar jouw vrijwilligersplek zou kunnen zijn."

PEP Den Haag/ Den Haag Doet

Riviermarkt 2

2513 AM Den Haag

Openingstijden maandag t/m donderdag van 09.00 – 17.00 uur

Tel. 070 – 302 44 44

info@pepdenhaag.nl

www.pepdenhaag.nl

José Mendels

Foto: Michel Heerkens

Slecht volk, opgepast!

Opmerkelijk nieuws in deze krant: er zijn slechtvalken in onze wijk. Ze zitten boven op het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Slechtvalken zijn prima jagers, ze storten zich in duikvlucht op hun prooi en die arme stakker is dan meestal meteen dood. Of er onder de ambtenaren van het ministerie al slachtoffers zijn gevallen is nog niet bekend.

Wat zou ik graag zo'n slechtvalk zijn. Snel en behendig en met scherpe ogen. Geen dik eendenbuikje maar het gespierde, atletische lichaam van een echte actieheld. Ik

zou vliegen boven onze wijk en al het onrecht bestrijden en overtreders bestraffen. Wat zie ik: daar parkeert een man zijn huurscooter asociaal midden op de stoep. Ik duik eropaf en spreek hem bestraffend toe. Iemand zet zijn afval naast de container; ik gooi het erin en de eigenaar erachteraan. Een ander hangt zijn vlag ondersteboven en maakt een dikke middelvinger naar de maatschappij. Mijn scherpe snavel doet hap en kijk: vinger weg. En verder vlieg ik weer. Ik ben geen moppereend, ik ben... SUPERVALK!

Ik maak overuren maar 's avonds slaap ik tevreden in. Metropolis (aka Rivierenbuurt-Spuikwartier) is weer veilig. In de donkere wolk boven mijn dromende hoofd licht een symbool op: een gele diamant met daarin een rode S.

Moppereend

Verkeersregelaars op het Rijswijkseplein

Op maandag 29 augustus vloog om kwart voor drie in de ochtend een auto met hoge snelheid uit de bocht op het Rijswijkseplein. De auto knalde op de kast met de verkeersregelinstantie waardoor de verkeerslichten niet meer werken. Sindsdien is een aantal rijbanen tijdelijk afgesloten. Verkeersregelaars helpen voetgangers en fietsers bij het oversteken. Er is een nieuwe installatie besteld, maar de levering laat op zich wachten. Verwacht wordt dat de nieuwe verkeersregelinstantie weer in werking kan worden gesteld rond het uitkomen van deze krant, anderhalve maand na de autocrash.

Tekst en foto Joris Wijsmuller

Kooktechniek en tafelmanieren

In de oude Van Nassauschool aan de Gouwestraat zit het Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC). Dit is een bovenschoolse voorziening van het Samenwerkingsverband Zuid-Holland West. Hier kunnen leerlingen terecht die op hun eigen middelbare school zijn vastgelopen, om welke reden dan ook. Zij krijgen onderwijs en een uitgebreid zorg- en trainingsaanbod. Na het OPDC kunnen zij beginnen aan een kansrijk vervolgtraject. Het OPDC heeft veel aandacht voor praktijklessen, sport en talentontwikkeling.

Roy van der Sluijs (47) is sinds 2013 werkzaam als docent horeca en voeding. Hij verzorgt dagelijks meerdere kooklessen. Hij leert leerlingen gezonde en lekkere maaltijden samen te stellen. Ook brengt hij ze warenkennis en kooktechniek bij, en hoe ze hygiënisch moeten werken. De leerlingen eten gezamenlijk en leren daarbij tafeldekken, tafelmanieren en een tafelgesprek voeren. Zo zet iedere klas wekelijks een heerlijke maaltijd op tafel.

Leerlingen die interesse hebben in een horecarichting, leren werken en maaltijden bereiden volgens HACCP-normen. Dit doen ze in kleine groepjes of individueel. Ze verzorgen ook het kantineaanbod en gebruiken hierbij de opbrengst van de moestuin.

Het is tijd om aan tafel te gaan.

Samenwerken

Toen het OPDC in 2016 aan de Gouwestraat vestigde, kwam er voor de kooklessen een nieuwe vleugel aan het pand. Roy wilde voor zijn leerlingen een professionele en veilige werkomgeving en dat is hem gelukt.

Roy start zijn kooklessen altijd in de klas. Hij neemt het recept van de dag met de leerlingen door, geeft instructies en vertelt over de ingrediënten. Dan neemt hij ze mee naar de leerkeuken, via een vaste route en samen met de mentor. In de leerkeuken staan het recept en de benodigheden al klaar op de werkbanken. De leerlingen gaan in tweetallen aan de slag. Zo leren zij een maaltijd te bereiden en samen te werken.

Gezellige sfeer

De Doorzetklas is inmiddels druk bezig tomatensoep te bereiden. Het begint al heerlijk te ruiken in de kantine. Volgens de veertienjarige Chelsey Michaleoas zorgt het samen koken voor een gezellige sfeer op school. Zij beleeft veel plezier aan de kooklessen van Roy. Thuis helpt zij haar moeder geregeld in de keuken. Haar ambities liggen echter niet in de horeca. Al roerend in de pan laat de kwart Griekse havo/vwo-leerling weten dat zij forensisch onderzoekster wil worden. Ondertussen voegt haar klasgenoot en kookmaatje de gehaktballen toe aan de soep. Roy kijkt goedkeurend toe en besluit dat het tijd is om aan tafel te gaan.

Marlon van Cappelle

Foto: MBO1 leerling Jill Hofman

Voorstelling 'Taki': een gedeeld gesprek

De ouders van Susi en Simba Mosis vertelden verhalen over de marrons aan hun dochters. Verhalen die zij weer van hún ouders hadden gehoord. Het ging over hun voorouders, die weggevoerd waren vanuit Afrika.

Zij vertelden de zusjes over de lange uren, over de rechteloosheid en over de erbarmelijke omstandigheden waaronder hun voorouders moesten werken op de plantages in Suriname. Maar, ook hoorden zij hoe helden van toen zich verzetten, hun lot niet accepteerden. Ze ontsnapten en vluchtten naar het binnenland, naar de oerwoudgebieden, waar ze in vrijheid konden leven. Als nakomelingen zijn de zusjes trots op hun voorouders.

Zelf zijn de tweelingzusjes in Suriname geboren en in Nederland opgegroeid. Het viel hen op dat er in de geschiedenislessen bijna geen aandacht was voor slavernij en kolonialisme. Ze hoorden alleen wat vaags over slavernij in Suriname, over de plantages ver weg en dat die ellende al lang was afgeschaft. Daar bleef het bij. Wat het werkelijk betekende om slaaf te zijn? Hoe discriminatie en rechteloosheid nog steeds hun schaduwen werpen? Zij beseften dat die verhalen toch verteld moesten worden. Daarom hebben zij er een theatervoorstelling over gemaakt. Die is in de eerste plaats bedoeld voor leerlingen van de basisschool, en ook voor leerkrachten. Maar, eigenlijk zou iedereen kennis moeten nemen van wat de zussen te vertellen hebben.

Leerlingen van groep 8 van de Jan van Nassauschool gaan als eersten naar de voorstelling. Susi en Simba willen hen vertellen over hoe het was, en ook over hoe hun voorouders het soms niet meer pikten. Maar, Susi vertelt dat het niet de bedoeling is om het alleen over het verleden te hebben. Zij vindt het belangrijk dat de verhalen breder getrokken worden. "We willen het verleden verweven met hoe het er nu aan toe gaat. Het gaat ook over de verrijking die kennismaking met andere culturen oplevert". Ook andere aspecten van toen willen Susi en Simba vertalen naar nu, zoals gebrek aan respect voor elkaar of pesten. Het vertellen wordt afgewisseld met *liedjes* en muzikale *spelletjes*. Kinderen mogen op het podium komen en mee doen. Ze willen vooral in gesprek gaan, elkaar begrijpen, samen delen. Vertellen hoe het was, om er samen beter van te worden.

Susi en Simba Mosis hopen dat zij de voorstelling nog op heel veel meer plaatsen kunnen opvoeren. Taki is te boeken via het HaagsTheaterhuis: haagstheaterhuis.nl/product/taki en via susi.mosis@gmail.com en simba.mosis@gmail.com

Cora van der Veere
Foto's: Lionel Grauwde

Auto's delen met de buren

In mei was er in hotel Mercure een bijeenkomst over DEEL. DEEL helpt coöperaties op te zetten om auto's te delen met de buren. Op deze manier wil DEEL ruimte creëren in de stad. Leden van een coöperatie mogen meebeslissen over wat er met de vrijgekomen ruimte gebeurt.

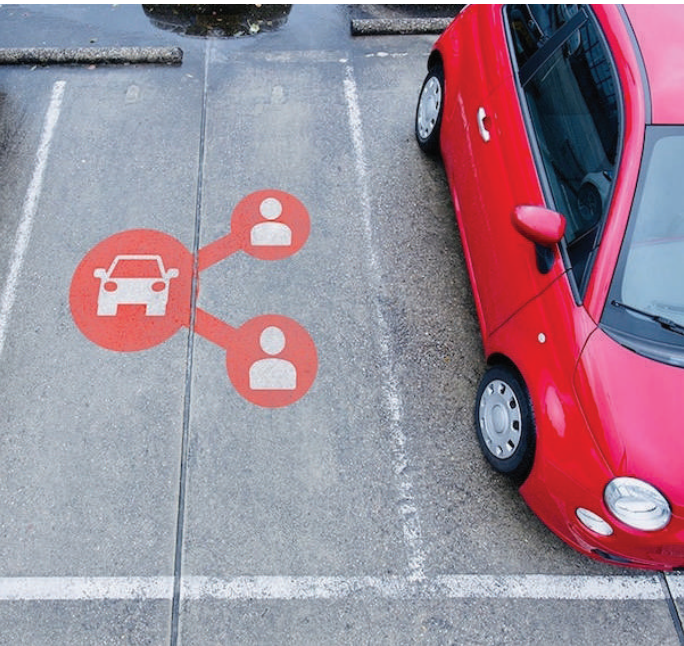
In Den Haag zijn al vijf coöperaties actief om auto's met buren te delen, twee zijn in oprichting. De cijfers verschillen, maar gemiddeld komt er één elektrische auto in de plaats van vier privéauto's. Twintig deelnemers hebben bijvoorbeeld samen twintig auto's. Die doen zij weg. Zij leveren hun privé parkeervergunningen in en schaffen voor de coöperatie vijf auto's aan. Van de gemeente krijgen deze DEEL-auto's een vaste parkeerplek met zo nodig een laadpaal. Dit levert dus vijftien lege parkeerplaatsen op. Leden van een coöperatie mogen meebeslissen over wat hiermee gaat gebeuren.

Zes maanden proberen

Om een coöperatie te starten, zijn ten minste vijftien deelnemers nodig, twintig is beter. Tijdens de bijeenkomst in hotel Mercure hebben zich twaalf belangstellenden uit het centrum aangemeld. Dat waren er dus niet genoeg. Bij voldoende belangstellenden helpt DEEL om een coöperatie op te richten. Zij hebben daarvoor een stappenplan. Iedere deelnemer bepaalt eerst hoe vaak zij of hij een auto nodig heeft en hoe ver de ritten zijn. Zo komt de coöperatie erachter hoeveel auto's er nodig zijn. Samen kiezen zij hun auto's uit. Gangbaar zijn nu de Renault Zoë, Hyundai Kona en een paar grotere auto's. De deelnemers bepalen ook hoe zij de kosten verdelen. DEEL heeft een tool die ze daarbij helpt. Voordat een coöperatie formeel van start gaat, kunnen zij zes maanden vrijblijvend uitproberen of het bevalt.

DEEL zou graag nieuwe informatiebijeenkomsten organiseren. Er is echter zoveel belangstelling voor het delen van auto's, dat zij daar de menskracht niet voor hebben. Ook extra deelnemers in het centrum zoeken is nu lastig. Daarom is DEEL op zoek naar buurtambassadeurs. Een buurtambassadeur is de schakel tussen DEEL en een buurtgroep die samen auto's wil delen. De ambassadeur is contactpersoon en coördineert DEEL in de buurt/wijk. Lijkt dit je wat of wil je eerst eens praten, meld je dan aan: WijZijnDEEL.nl/doe-mee/buurtambassadeur/

Selma Polter
Foto: DEEL

DEEL-auto's van een coöperatie krijgen een vaste parkeerplek met zo nodig een laadpaal.

	Johan, woont met zontje	Marijke, woont met man, kinderen zijn het huis uit	Willem, woont alleen	Alexandra, woont met hondje, is slecht ter been
autogebruik	allebei paar keer p/w naar (team)-sportactiviteiten, zaterdags boodschappen	af en toe naar studerende zoon, bezoek moeder, met man op stap	met gitaar en versterker op pad voor bandje; carpoolen sportteam, boodschappen, bezoek ouders	op pad met hondje; vervoer voor wijkberaad waarin Alexandra actief is
heeft nu:	Ford c-max	VW Up!	VW Golf 2015	Fiat Panda
totale kosten per jaar:	€ 5.500	€ 2.700	€ 4.600	€ 2.750
maximale kosten bij gebruik deelauto	€ 3.000	€ 1.100	€ 2.170	€ 1.450
bespaart dus per jaar:	€ 2.500	€ 1.600	€ 2.430	€ 1.300

DEEL heeft berekend dat het altijd voordeliger is om een auto te delen dan om zelf een auto te bezitten.

“Het moet uit jezelf komen”

Een mij onbekende mevrouw gaat tegenover mij aan de tafel zitten. Geroutineerd pakt zij een penseel, doopt die in de verf en zet met een paar streken een gouden ondergrond neer.

Ik kijk met enige afgunst naar het gemak waarmee zij kleuren mengt en een prachtige rode bloem op het paneeltje tevoorschijn tovert. Mijn paneeltje is nog leeg en ik moet het nog zien te vullen voor het buurtkunstwerk. Dat maken we tijdens de Kunstroute van 18 mei in O3. We raken in gesprek. Mevrouw Sibylle van Woudenberg vertelt dat zij in de wijk woont en al veertig jaar schildert.

Nu zitten we weer tegenover elkaar. Dit keer aan de tafel van Sibylle in haar appartement. Ik vraag hoe ze in de Rivierenbuurt terechtgekomen is. “Mijn zoon woont hier ook in de buurt. Hij wees me op dit appartement toen het in aanbouw was. Dat vond ik gelijk een fijne plek. Ik woon hier toch al zo’n jaar of acht met plezier. Ik ben echt van de buurt en van Den Haag gaan houden. Ik zou niet meer terug willen naar Groningen”.

Na 40 jaar in een dorp was de drukte van Den Haag wel even wennen. Sibylle miste het contact met haar vriendinnen die ‘om de hoek’ woonden. Ook was het jammer dat zij niet meer naar het schilderclubje kon, waar ze zo’n dertig jaar deel van uitmaakte. Ze vertelt dat ze niet van jongs af aan heeft geschilderd. “Mijn

zoon gaf mij een keer een grote doos met kleurpotloden. Ik wist eigenlijk niet goed wat ik er mee moest. Toen ben ik naar de dagschool voor volwassenen gegaan om schilderlessen te volgen.” Die lessen waren inspirerend. “De docente zette gewoon wat dingen neer. Met acrylverf moesten wij er dan wat van maken. Het was heel bijzonder om te zien hoe iedereen daar een eigen interpretatie aan gaf. Zo heb ik het langzamerhand geleerd.”

Toen ik naar Den Haag verhuisde ben ik blijven schilderen, zelfs vanuit mijn huis. De skyline van Den Haag bijvoorbeeld, daar heb ik een prachtig uitzicht op. Sibylle van Woudenberg wil liever niet in opdracht werken. Over een schilderclubje in de omgeving zou zij wel willen denken. Maar lesgeven, bijvoorbeeld aan mensen die er zelfs moeite mee hebben een paneeltje vol te schilderen, nee dat is niets voor haar. “Het moet echt uit jezelf komen.”

Cora van der Veere
Foto: Steven Scholten

Lekstraat 49 2515 XA Den Haag
www.tetterosautobedrijf.nl
info@tetterosautobedrijf.nl
Tel: 070-3853892 Mob: 06 16 842 823
Openingstijden: Ma - Vr: 8.00-17.00 Za: 8.30-12.30

In overleg ophalen ook mogelijk

APK :: Onderhoud :: Reparatie :: Airco :: Schadeherstel
In- en Verkoop Occasions

Vrijwilligers en maatjes gezocht!

Heeft u een paar uurtjes tijd over in de week? Bent u op zoek naar vrijwilligerswerk en houdt u van contact met mensen? Dan bent u van harte welkom om bij onze zorglocatie Stromenhof van het Leger des Heils te komen helpen!

Onze bewoners vinden het fijn om een maatje te hebben. Door samen een kopje koffie te drinken, een spelletje te spelen of een wandeling te maken, kunt u de dag van de bewoner al een stuk leuker maken!

Heeft u leuke, creatieve ideeën voor activiteiten die wij kunnen organiseren voor de bewoners? Dan hopen wij dat u ons daarbij wilt helpen! Wij vinden het bieden van dagbesteding voor de bewoners belangrijk.

Vragen en aanmelden:

nw.stromenhof@legerdesheils.nl
Stromenhof, Scheldestraat 76A, Den Haag
Leger des Heils W&G Noordwest

Doen wat we geloven

Al bijna 60 jaar dé vastgoedspecialist

Langezaal NVM Makelaars introduceert iets nieuws: **de gratis online waardetest**. Ontvang binnen 5 minuten de **geschatte waarde van jouw woning**:

LANGEZAAL
NVM MAKELAARS

WIJkrant Rivierenbuurt / Spuikwartier

24e jaargang – nummer 142 oktober 2022
Verschijnt in 2022 – 5 keer
De krant wordt huis aan huis bezorgd in een
oplage van 4600

Redactie

Cora van der Veere, Hetty Gijzen, Jan van Gaalen
Joris Wijsmuller, José Mendels, Selma Polter
Vormgeving: Tanja Baars en Ana Skachokova
Fotografie: Steven Scholten, Owen O'Brien
Drukwerk: Smiet Grafisch Totaal BV

In deze krant schreven verder mee:
Fokelien Koning, Joannes Martinez Valero,
Otto Thors, Marlon van Cappelle, Kim Heijdenrijk
en Kees 't Hart.

Voor vragen, opmerkingen,
inleveren kopij nr. 143 (vóór 25 november 2022),
na-bezorging: redactie@brs-den Haag.nl
© Auteursrecht redactie WIJkrant Rivierenbuurt /
Spuikwartier

Bewonersorganisatie Rivierenbuurt/Spuikwartier
Website: brs-den Haag.nl (ook voor de digitale versie
van de krant)
Mailadres: info@brs-den Haag.nl

Advertentietarieven 2022

Prijs per uitgave voor een doorlopend contract:

hele achterpagina € 440 per keer
hele pagina € 330 per keer
halve pagina € 165 per keer
kwart pagina € 82,50 per keer

Prijs per uitgave op incidentele basis:

hele achterpagina € 550
hele pagina € 440
halve pagina € 220,
kwart pagina € 110

Instellingen en organisaties

Klachten/schademeldingen in de openbare ruimte
www.den Haag.nl of tel: 14070 of via BuitenBeter app

Politie geen spoed: 0900-8844
Politie/brandweer/ambulance: 112
Meld misdaad anoniem: 0800-7000
Wijkagenten:
Sjors Middag: george.middag@politie.nl
Bas Bommezijn: bas.bommezijn@politie.nl

Veilig Thuis Haaglanden; 24/7 bereikbaar
Westeinde 128; 070 346 97 17

de Doc Huisartsen Den Haag
Boomsluiterskade 299
070 382 47 77 / info@dedoc.nl
buiten kantooruren; 070 346 96 69 (HADOKS)

Haagse Wijk- en Woonzorg: thuiszorg
070 379 50 00, info@hwwzorg.nl
Wijkverpleegkundige Marije Berkel
06 82 010 107 di – do - vrij

Apotheek de Volharding
Boomsluiterskade 299; 070 315 36 36

Wijkcentrum O3, Zaanstraat 25; 070 820 01 82

Wijkz Welzijn
Alissa Ramaker, jeugdwerk
06 24 850 743 a.ramaker@wijkz.nl
Sonja Perquin, ouderenconsulent
06 43 395 279 s.perquin@wijkz.nl
Marlijn Groen, opbouwwerk
06 30 253 589 m.groen@wijkz.nl
Tommy Frensch, jeugdwerker
06 10 692 033 t.frensch@wijkz.nl
Erik Vergeest, jongerenwerker
06 43 395 226 e.vergeest@wijkz.nl

Buurtkerk Havenlicht, www.havenlicht.nl
Elke 2e en 4e zondag van de maand 11.30 – 13.00 uur
Zaanstraat 25

David van Wilgenburg, buurtsportcoach
06 11 129 126, david@buurtsportcoachden Haag.nl

Buurtpreventieteam: bpt-rivierenbuurt@live.nl

De Nieuwe Kerk aan het Spui rond 1880. Met dank aan Dave Westenberg. De foto komt van zijn Facebook-pagina 'Het verleden en het heden van de Rivierenbuurt en omgeving', <https://ap.lc/jaRSP>. De foto van de huidige situatie is van Steven Scholten.

